

Borut Pahor se smešno izgovarja, da nima nič z Veselinovičevim protizakonitim metanjem odgovornega urednika STA Boruta Meška na cesto, čeprav je Veselinoviča prav vlada Boruta Pahorja kot stoo odstotna lastnica STA marca letos imenovala na čelo agencije.

Borut Meško

Tekst: **Nenad Glücks** Foto: **Primož Lavre, BOBO in Salomon 2000**
 nenad.glucks@revija-reporter.si

Zavzemanje predsednika vlade Boruta Pahorja za svobodne medije in novinarsko avtonomijo, se manj kot leto dni od njegovega prevzema oblasti kaže zgolj kot dvolično slepomišenje. Bojan Veselinovič, Pahorjev nameščenelec v Slovenski tiskovni agenciji, ki je v stoo odstotni lasti vlade, odgovornega urednika STA Boruta Meška ne želi zgolj razrešiti, temveč vreči na cesto. Ob tem grobo krši delovnopravno zakonodajo, posega v novinarsko avtonomijo, zagovarja cenzuro in izvaja mobing. Pahorjev odgovor: novinar gre lahko na sodišče.

Stran / Page: 38

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1641 cm2

2 / 4

Bojan Veselinovič

26 tisoč evrov za Veselinoviča?

Ob rezanju Meška so nekateri mnenja, da gre za neke vrste maščevanje Veselinoviča, ker mu je leta 2006 zaradi spremembe zakona o RTV Slovenija predčasno prenehal četrti mandat na mestu odgovornega urednika informativnega programa na Radiu Slovenija. Toda dejansko ga takrat nihče ni metal iz službe, odpoved je dal sam in se zaposlil kot urednik pri Dnevniku. Ob tem je po besedah naših virov z Radia Slovenija prejel tudi dobrih 26 tisoč evrov odpravnine, plačo na javnem zavodu je imel sicer okoli štiri tisoč evrov bruto. Sam zatrjuje, da ni prejel odpravnine in da izplačilo nikakor ni bilo tako visoko. Imel je individualno pogodbo in zaradi predčasnega izteka mandata je bil upravičen do izplačila, ni pa nam razkril, kako velikega. Generalni direktor RTV Slovenija Anton Guzej nam do zaključka redakcije na naše poizvedbe ni odgovoril.

odgovornega urednika STA Boruta Meška, pri tem pa cilj opravičuje sredstvo ne glede na to, kakšno se uporabi.

Prošnja za ovajanje

Ob odhodu Paulinove s STA je Pahor napovedal, da bo vlada »temeljito preverila delovanje in ustroj STA«. V ta ustroj se Meško očitno ni vklapljal. Veselinovič je le nekaj dni po prihodu na STA grobo posegel v novinarsko in uredniško avtonomijo medija, čeprav ima direktor po zakonu o gospodarskih družbah pristojnost vodenja poslov družbe in njenega zastopanja, ne pa poseganja v delo novinarjev. Sedmega aprila je tako na Meška naslovil »prošnjo«, da mu »na podlagi zaznav pošilja poročila o delu, v katerih bo po posameznih uredniških izpostavitvah presežke, pomanjkljivosti in navedel imena tistih sodelavcev, ki izstopajo v enem ali drugem«. Poročila, za katera je prosil, naj ne bodo daljša od ene strani, si je zaželel po elektronski pošti vsak delovnik za minuli dan do devete ure zjutraj; ob ponedeljkih poročila o koncu tedna prav tako do devete ure zjutraj ter tedenska poročila ob petkih do 15. ure za iztekajoči se teden. Seveda po zakonu o medijih direktor pooblastil za naročanje kakršnihkoli poročil o delu novinarjev v nobeni medijski hiši nima, čeprav se posamezni tovrstni ekscesi občasno dogajajo. Praktično nepojmljivi pa so primeri, da bi direktor ali član uprave neke medijske hiše kar po elektronski pošti naslavljal »prošnje« za poročanje odgovornih urednikov o novinarskem delu svojih novinarjev. Takšni prstni odtisi nedopustnega poseganja v novinarsko avtonomijo, ki so v nasprotju z zakonom o medijih in Münchensko novinarsko deklaracijo, so preveč dober dokaz v morebitnih sodnih postopkih.

Čeprav je 571 slovenskih novinarjev sredi mandata prejšnje, Janševe vlade, tega obtožilo za politične pritiske in cenzuro v medijih, ni v njegovem času niti en sam novinar dobil izredne odpovedi delovnega razmerja kot oblike politične neprimernosti. Pravzaprav je bil žrtev tega najhujšega ukrepa zoper novinarja zgolj Igor Mekina, urednik zunanjepolitične redakcije časnika Dnevnik, kjer je imel in ima glavno besedo Bojan Petan, predsednik uprave DZS, sicer član LDS in prijatelj Gregorja Golobiča iz Zares. Toda časi medijske svobode, v kateri Slovenijo peha Pahor s svojimi name-

ščenci, so očitno nekaj drugega. Edini medij, na katerega ima vlada neposredni ter monopolni vpliv, je Slovenska tiskovna agencija (STA), saj je v stoodstotni lasti vlade. In vlada je konec marca letos po lastni odpovedi nekdanje direktorice Alenke Paulin na mesto direktorja STA imenovala Bojana Veselinoviča, nekdanjega dolgoletnega urednika informativnega programa na Radiu Slovenija ter krajši čas urednika notranjepolitične redakcije Dnevnika. Poznavalci medijskega prostora so bili že takrat mnenja, da bo prva Veselinovičeva politična naloga odstranitev »politično neprimernega«

Stran / Page: 38

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1641 cm2

3 / 4

Vlada ni le stoodstotna lastnica STA, ampak tudi kot organ upravljanja v njej soodgovorna za zakonito delovanje direktorja.

Pri Združenju novinarjev in publicistov so o političnem odstrelu Boruta Meška iz STA obvestili tudi tuje diplomate, med njimi ameriške.

O odgovornosti vlade za dogajanje na STA

Dr. Senko Pličanič s Pravne fakultete v Ljubljani

Glede na določila ustanovnega akta je družbenik, to je vlada, organ družbe. Po pristojnostih (imenovanje in razrešitev direktorja) navedenih v aktu je jasno, da mednje sodi tudi nadzor nad zakonitostjo dela direktorja. Vsekakor se vlada ne more sklicevati na to, da se ne more vmešavati v delo organov družbe, ker je sama eden od organov.

Pahor uresničuje svojo napoved o novem ustroju STA, v njem očitno ne bo prostora za vladi ne ljube novinarje.

Igor Mekina znova proti političnim pritiskom

Svoj glas v podporo Mešku je dal tudi njegov nekdanji sodelavec pri Mladini Igor Mekina (na sliki). Tega sicer prištevajo med svetovno nazorsko levo usmerjene novinarje, toda prav kolegi iz »njegovega« polja na Dnevniku, kjer je bil urednik zuna-

Meško je skušal takšne pritiske blažiti s pisanjem formalnih poročil, v katerih pa ni ovajal svojih podrejenih glede vsebine njihovega dela, kot je mogoče razumeti direktorjevo prošnjo. Toda ta se pri posogianju v delo uredništva ni ustavil. Odgovornega urednika je zaposlil z zahtevki po dodatnih pojasnilih glede vsebinskih zadev pri posameznih novicah, v enem dnevu je na primer nanj naslovil pet zahtevkov po dodatnih pojasnilih. Poleg tega je od njega zahteval celo poimenski seznam plačilnih faktorjev o posameznih delavcih v uredništvu, čeprav z njimi kot pooblaščenca oseba razpolaga sam.

Veselinovičeva stabilnost kakovosti

Zaradi opisanega in drugega šikaniranja na delovnem mestu (ob vsem skupaj velja opozoriti, da je imel Meško svoje uredniške obveznosti) je Meško zaradi pritiskov tudi zbolel. Po vrnitvi z nekajtedenskega bolniškega dopusta ga je poleti Veselinovič še isti dan poklical k sebi in zahteval pripravo »programa prilagajanja STA novonastalim razmeram na medijskem trgu«. Veselinovič zdaj svoj postopek izredne odpovedi delovnega razmerja zoper Meška utemeljuje prav s tem, da mu odgovorni urednik kljub dvema pisnima pozivoma, 22. julija in 14. septembra, ni v pisni obliki izročil Programa do petega oktobra. Ob tem Veselinovič vse do da-

nes ni nikoli jasno opredelil, kaj naj bi tak program vseboval, niti ni odredil poprejšnje izvedbe tržne analize, ki bi bila podlaga za izdelavo programa. Na Meškovo zahtevo je kot obvezne sestavine programa navedel fiktivne pojme, kot so »večja krovna koordinacija dela v uredništvu, stabilna kakovost produkta, selekcija in krepitev posameznih vsebin, namenjenih posameznim ciljnim skupinam.«

Čeprav bi morala uprava glede vsebin za potrebe posameznih ciljnih skupin prej narediti tržno raziskavo med uporabniki STA, tega Veselinovič ni zagotovil, čeprav ga je Meško opozoril, da jih potrebuje za pripravo kvalitetnega programa. Tako tržno analizo namerava Veselinovič šele opraviti. Na začetku septembra je direktor STA na uredniškem kolegiju na izrecno vprašanje, kaj naj bi bila stabilna kakovost produkta, dejal, da je ta zagotovljena, če uredništvo »namenja vsaj tako pozornost pokrivanju volitev rektorja ljubljanske univerze, kot jo je namenil imenovanju direktorja nekega vladnega urada«. Očitno je Veselinoviča zmotilo poročanje STA o zapletih ob imenovanju Aleša Guliča na mesto direktorja urada za verske skupnosti, pri čemer smo generalnega sekretarja vlade Milana Cvikla ujeli na laži in pri zavajanju, kar je sicer Pahor potem blagoslovil. Gotovo pa mu poročanje o teh

njepolitične redakcije, so bili njegovi rablji pri izredni odpovedi delovnega razmerja, o čemer še vedno potekata delovnopravi in odškodninski spor. Z nekdanjim odgovornim urednikom Dnevnika Miranom Lesjakom je prišel navzkriž, ker ni hotel sodelovati pri novinarskem konstruktivnem zoper nekdanjega premierja Janša ob obisku generalnega sekretarja OZN Ban Ki Muna. Mekina je bil pred tem med prvimi podpisniki znamenite novinarske peticije proti političnim pritiskom in cenzuri Janeza Janše, vendar, poudarja, gre pri sedanjem postopku izredne odpovedi delovnega razmerja Mešku za čarovniški proces. Spominja se, da je pred odhodom na STA Veselinovič kot urednik na Dnevniku v pogovorih z njim trdil, da bi bilo potrebno Meška odstraniti s položaja na STA, ker ga je na ta položaj menda pripeljal Janša. Pravi, da oblast Meška ne želi preprosto zamenjati, ampak ga skušajo diskreditirati z neresnico, da naj bi šlo za nekakšno hujske kršitve delovnih obveznosti. Že v času enoumja je bil Meško pogumen in profesionalen novinar. Ugotavlja, da skuša politično nastavljeni direktor politično naravo odstavitve najprej prikriti z obtožbami, da je urednik slab in nesposoben. Poudarja, da se bo znašel na cesti in drugače od, na primer delavk v Muri, ne bo dobil niti evra socialne pomoči. »Kar se dogaja, je sramotno. Spominja na čase enoumja, partijske samokritike.« Sprašuje se, kje je zdaj 570 drugih pogumnih podpisnikov peticije proti cenzuri, ki so obsojali podobne pogrome desnice nad levico.

Stran / Page: 38

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1641 cm2

4 / 4

Predsednik Združenja novinarjev in publicistov Igor Kršinar (levo) predsednika vlade Pahorja obtožuje za politične pritiske in odpuščanje novinarjev.

Nekdanji urednik notranjepolitičnega uredništva v STA Uroš Urbanija se spominja, da je Veselinovič pri polemikah z njim vedno problematiziral zgolj članke o desnosredinski politični opciji.

Igor Mekina: Kje je zdaj 570 drugih pogumnih podpisnikov peticije proti cenzuri?

zadevah ni bilo všeč, in Veselinovič je to pravilno začutil. V sklop stabilnosti produkta po mnenju Veselinoviča tudi ni šel intervju s Petrom Sušnikom, ljubljanskim mestnim svetnikom SDS, ki ga je STA objavila poleti.

Intervju s Pahorjem

Famozni Veselinovičev program je bil torej le podlaga za nadaljnje šikaniranje odgovornega urednika. Ta je vseeno v kratkem času program sestavil in ga urednikom petega oktobra ustno predstavil v dobrih dveh urah. Ob tej predstavitvi je Marjana Kristan, urednica uredništva dopisnikov in fotodeska pritrdila kritičnim opazkam direktorja glede »nezagotavljanja stabilne kakovosti produkta«. Izjavila je, da take stabilnosti ni, ker STA do zdaj še ni naredila intervjuja s predsednikom vlade Borutom Pahorjem!? Pahorja so pri STA v zadnjem letu sicer večkrat prosili za intervjuju, vendar zanje ni našel časa. Opozoriti velja, da nihče od Meškovich predhodnikov ni spisal nikakršnega podobnega programa, ampak so pripravljali letne delovne načrte. Zanimivo, da pri Meškovichem zagovoru v postopku izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi niti Veselinovič niti odvetnik STA Matej Kavčič iz odvetniške pisarne Kozinc nista hotela odgovarjati na vprašanja Meškovega odvetnika Ivana Kukarja glede razjasnitve dejanskih razmer. Veselinovič se je

debelo zlagal v svojih izjavah, da ga je celo nekdanji urednik notranjepolitičnega uredništva v STA, Uroš Urbanija, pozival k razrešitvi Boruta Meška. Urbanija je to označil za v celoti neresnično in zavajajoče. Strinja se, da ima direktor pravico razrešiti odgovornega urednika, če ne deluje v skladu z njegovim konceptom, toda nikogar nima pravice protizakonito odstraniti z delovnega razmerja ali z mobingom izsiliti njegov odstop.

Tudi od Meškovega namestnika Urbanije je Veselinovič zahteval pisanje poročil o delu posameznih novinarjev. Urbanija ga je opozoril, da je to sporno z vidika uredniške avtonomije, vendar mu je vsak dan pošiljal obsejna poročila o vseh sestankih, dogovorih, morebitnih napakah. To je Urbanija sicer doživljal kot veliko neumnost in dodatno obremenitev urednika. Direktor ga je enkrat poklical na pogovor glede zapisanega, ali drži, sicer pa sploh ne ve, zakaj je poročila potreboval. Ne ve, kakšne bi bile posledice, če bi se pisanju poročil uprl. Spominja se, da je direktor pri polemikah z njim vedno problematiziral zgolj članke, ki so se nanašali na desnosredinsko politično opcijo, tako da se mu je zdela na koncu kakršnakoli razprava z njim že nesmiselna, sicer pa je bil Urbanija z delom novinarjev v svoji redakciji zelo zadovoljen.

Krasni novi svet

Dr. Miha Juhart z ljubljanske pravne fakultete meni, da vlada kot lastnik STA ni neposredno odgovorna za delo direktorja. Toda hkrati ga lahko razreši, če direktor ne ravna v skladu z zakonom. Po naši oceni je to v primeru Veselinoviča evidentno, pri Mešku grobo krši delovnopravno zakonodajo, zakon o medijih in ustanovitveni akt STA. Toda Pahorja to sploh ne moti, sporoča, da so vsa razmerja znotraj STA v pristojnosti direktorja, morebitno kršitev zakonov pa lahko na zahtevo Meška ugotavlja sodišče. Glede tega vemo:

Meško bo na cesti v kratkem, sodišče pa bo o upravičenosti takšne odločitve razsodilo šele v nekaj letih. Pahor je na izrecno vprašanje, ali mu bo nato iz lastnega žepa izplačal nadomestilo za izgubo dohodka in odškodnino, odgovornost znova v celoti prevzel na Veselinoviča. Seveda tudi ta ne bo izplačal nikomur nič, pač pa kvečjemu STA oziroma državni proračun. V Pahorjevem krasnem novem svetu medijske svobode in avtonomije pada prva žrtev. ■

Režimski Grega Repovž

S primerom Meško sta bili znova na preizkušnji obe profesionalni novinarski društvi; Združenje novinarjev in publicistov (ZNP) in Društvo novinarjev Slovenije (DNS). Predsednik ZNP Igor Kršinar je ostro obsodil Veselinovičovo metanje Meška na cesto

in predsednika vlade Boruta Pahorja obtožil političnih pritiskov, cenzure, mobinga in odpuščanja novinarjev, saj je Veselinovič nameščenec njegove vlade. Za razmere v mediju, kjer direktorja neposredno imenuje vlada, je odgovorna vlada, prav tako za šikaniranje urednikov, pravi Kršinar in poziva Pahorja k razrešitvi Veselinoviča. Na drugi strani je predsednik DNS Grega Repovž (na sliki), ki je sicer zelo glasen pri opozarjanju na politične pritiske na novinarje, dejal le, da »je Meško s svojim urednikovanjem velik problem za kolektiv. Kar se sedaj dogaja razumemo kot reševanje težav v STA, sploh glede na informacije, ki jih imamo od zaposlenih«. Takšna izjava po mnenju Kršinarja kaže, da predsednik DNS v resnici ne zagovarja interesov vseh novinarjev, ampak kvečjemu tistih, ki delajo po volji vladajoče politične opcije. »To očitno pomeni, da je DNS v resnici režimsko novinarsko društvo,« sklepa Kršinar.